

**Biblija – Stari Zavjet 2022./2023.
ponedjeljak 8:15, srijeda 8:15,
ECTS 6, dvorana 101**

Knjiga Postanka

Od stvaranja svijeta do Josipove smrti

Dodite, poklonimo se (Ps 95)

The musical notation is presented on a single-line staff. The key signature is C major (no sharps or flats). The time signature is 4/4. The melody consists of quarter notes and eighth notes. Chords indicated above the staff are C, Am, F, G, Am, F, G, and C. The lyrics are written below the staff, corresponding to the chords: "Do - di - te po - klo-ni-mo se Bo - gu," followed by a repeat sign, and then "do - di - te on je naš Kralj".

C Am F G Am F G C

Do - di - te po - klo-ni-mo se Bo - gu,
do - di - te on je naš Kralj

Biblja – Stari Zavjet 2022./2023.
ponedjeljak 8:15, srijeda 8:15,
ECTS 6, dvorana 101

Knjiga Postanka

Od stvaranja svijeta do Josipove smrti

(Petoknjižje: do Mojsijeve smrti)

“Prapovijest”: 1–11 čovjek i svijet

6–9 Noa

Povijest

Božjega naroda: 12–25 Abraham

25–50 Jakov

Biblija – Stari Zavjet 2022./2023.
ponedjeljak 8:15, srijeda 8:15,
ECTS 6, dvorana 101

Biblija – Stari Zavjet

Temeljni religijski i religiološki dokument

---

amdg.ffrz.hr

→ Nastava: FFRZ

→ Biblija – Stari zavjet

Biblija – Stari Zavjet 2022./2023.
ponedjeljak 8:15, srijeda 8:15,
ECTS 6, dvorana 101

Noin savez s Bogom

Post 6–9

Prvi Savez (Post 9,8–17)

- בְּרִית *b'erît* – Koliko puta u Post 9,8-17?
- 7x (osim 9,15 u KS) – *kada?*
- nakon sveopćega uništenja
- קָם (*qûm* 6,18 → 9,9.11.17)
- Bog *ustanovljuje* Savez
  - S kim? (9,**9.11.12.15**; v**9.12**; v10.12.15s; v13)
- “vi” – Noa i djeca (9,9.11.12.15)
- budući potomci (v9.12)
- sva živa bića (v10.12.15s)
  - Ptice, životinje, sve što živi na zemlji (v10)
- zemlja (v13)
- svako tijelo כָּל בָּשָׂר (*kol bâśâr* v15-17)

Univerzalan savez

- Čiji savez? ברית *b'erîtî*
(6,18; **9,8.11.15**)
- “moja obveza”
  - Sadržaj? (9,**11.15**)
- Nema potpunoga opustošenja
  - Do kada? – עולם ('ôlam **9,12.16**)
- Savez vječan (“vjekovan” KS), Heb 13,20
  - Naraštaji zauvijek
(KS: “naraštaji budući”, Š. “vječno vrijeme”)
- Znak (**9,13**)?
  - “Luk svoj polažem u oblak” (v13)
    - Položeno oružje; spoj neba i zemlje

Noa pravednik

- Savez nakon **8,20; 9,1–7?**
- žrtva u **8,20** (Božje srce! **6,6; 8,21**)
- blagoslov u **9,1–7;**
  - Zašto Noa (**6,9; 7,1**)?
- *hodio s Bogom* (**6,9 usp. 5,22.24**)
  - Kao Henok
- *Pravedan “preda mnom” = mojim licem (!)* **7,1**
  - usp. Post 1 (“i vidje Bog...”)
- Noa u Lk **3,36?**
- Isusovo rodoslovlje
  - Što je nalik Noinu vremenu u **Mt 24,37; Lk 17,26?**
- Dolazak Sina čovječjega

Ime ču tvoje (Ps 145)

The image shows musical notation for the hymn "Ime ču tvoje". The music is in 3/4 time, featuring two staves of music. The top staff starts in C major (C), moves to Am, then F, and back to C. The bottom staff starts in F, moves to C, then G, and back to C. The lyrics are written below the notes, corresponding to the chords. Orange dots mark specific notes: three on the first line of the top staff (me, ču, two), one on the second line (je), one on the first line of the bottom staff (go), and one on the second line (vije). The lyrics are:

I - me ču two - je, Go - spo - di - ne,
bla - go - sliv - lja - ti do - vije - ka

Abraham, vjernik

Post 12–25

Božji poziv Abrahamu

- *Poziv u Post 12,2*
- Prvi Božji govor pojedincu nakon Post 9,17
  - *Što će Abraham biti prema Post 12,2?*
- “...bit ćeš blagoslov”
  - *Za koga (12,3)?*
- “sve obitelji tla zemaljskoga” (12,3)
  - Univerzalno poslanje
  - *Abrahamova dob (12,4)?*
- 75 godina (12,4)
  - Iznad prosjeka u Ps 90,10
  - *Koliko će doživjeti prema 25,7?*
  - 175 – nova punina života

Hajdemo u dom Gospodnji (Ps 122)

The musical notation is written on a single staff in 3/4 time. The key signature is C major, indicated by a C above the staff. The notes are represented by solid black dots. The melody consists of two measures followed by a repeat sign, then two more measures followed by another repeat sign. The lyrics are placed below the staff, corresponding to the notes. The first measure starts with a dotted half note (C), followed by a quarter note (D) and a eighth note (E). The second measure starts with a half note (F), followed by a quarter note (G) and a eighth note (A). The third measure starts with a half note (B), followed by a quarter note (C) and a eighth note (D). The fourth measure starts with a half note (E), followed by a quarter note (F) and a eighth note (G). The repeat signs are positioned after the second and fourth measures.

C   F   G   C   G

Haj - de - mo u dom   Go - - spod - nji!

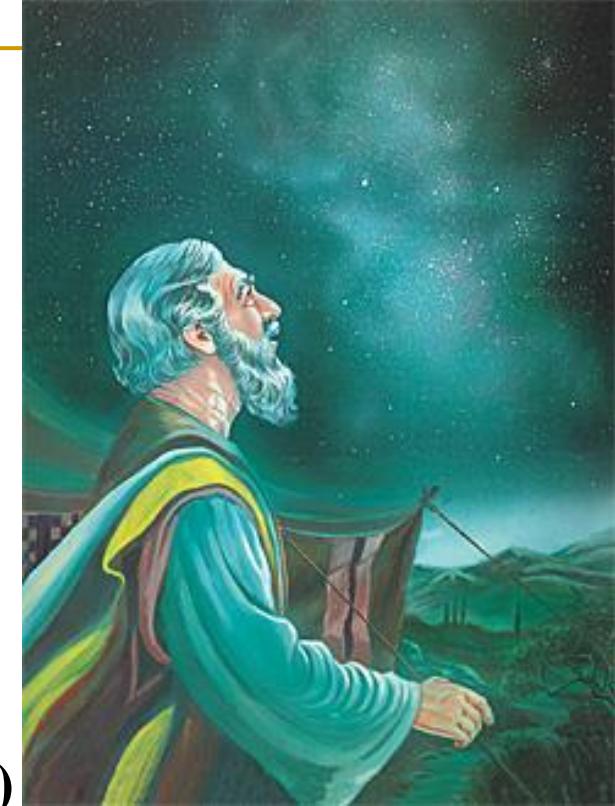
Božji “projekt”

- *Tko je prije umro (Post 11,32)?*
- **O tac Terah (11,32)**
- **Bog će uvećati ime (12,2) ⇔ 11,4**
  - “*Napravimo (השׁע ‘aśâ) si ime!” (11,4)
    - **מְאֹד 'adam od אָדָם 'adamâ (5,2);**
    - treba *davati* ime (2,19)*
- **Babilonska kula – vrh do neba (11,4)**
  - **treba zemlju podložiti (Post 1,28)**
    - **kraj: Šinear (11,2), grad: Babel (9)**
↔ Ur Kaldejski (28,31)
= Babilonski (2 Kr 25,13)
  - *Nesretan plod ohologa uzdizanja u 11,9?*
  - **nerazumijevanje (11,9)**

Abrahamova vjera

- **amen** (Post 15,6) [he'emin] pouzdati se, pokloniti povjerenje; “Amen”
  - Prvi: ...*povjerova i uračuna mu se u pravednost* → Rim 4,3; Gal 3,6
- **Prva molitva u 15,2s**
  - Dvostruka pritužba:
  - “Što ćeš mi dati?”(2), “Nisi mi dao” (3)
    - *velik narod* (12,2) ⇔ bez djece (11,30)
    - Pronašao riječi
- **3 + 1 Božji odgovor (15,4s):**
- **Ne... (15,4), Pogledaj i broji..., Ovako... (v5)**
- **“Izvede ga” – neverbalno (אֶצְאַ) jasa’ “izvesti” v5)**

Pogled prema gore

- Pogledaj! (נְבָט hi. *hibbit*)
  - Usmjeren, svjestan pogled
- U njega gleđajte i razveselite se (נְבָט Ps 34,6)
  - Mojsije se bojao u Boga gledati (נְבָט Izs 3,6)
- Pogledao bi u mjedenu zmiju i ozdravio (נְבָט Br 21,9)
  - Oči upirem Hramu tvojemu (נְבָט Jn 2,5)
- Gledat će onoga koga su proboli (נְבָט Zah 12,10; Iv 19,37) Usp. Gledaju na me (Ps 22,18)
  - ← “*pokazat ču ti zemlju*” (12,1)

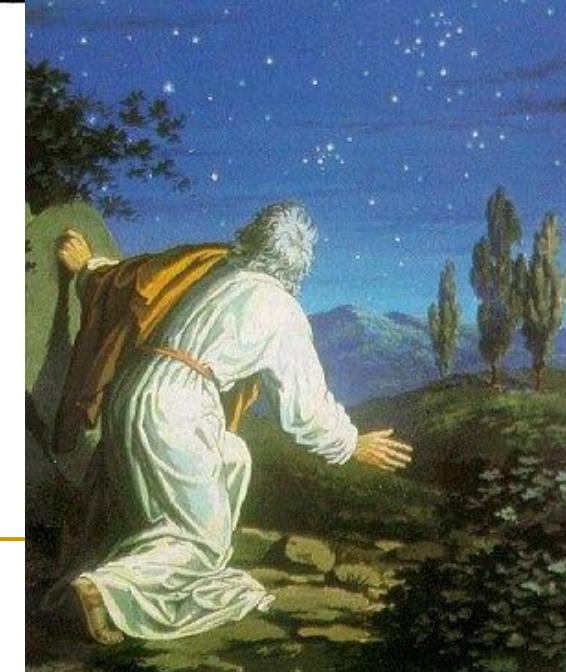
Sklapanje Saveza (Post 15)

- Bog štit i plaća (Post 15,1), “poslije...” 14,13.23
- Ljudski savezi – ratnički (v13)
  - Eškol i Aner, saveznici u velikom ratu
- Abraham se odrekao ratnoga plijena (v23)
  - Spoznaja u 14,22:
- יהוה je *El El-jon* i Stvoritelj (14,22)
- Božja objava u 15,12.17:
  - תְּרִדְמָה *tardemâ tvrd san* (15,12 usp. 2,21);
  - Goruća zublja (KS), plamen (Š.)
= Baklja (15,17) – vatra (usp. Izl 3; Dj 2)
- Savez ברית – kako se sklapa? (Post 15,18)
- Riječju: “Dat ču ti zemlju” – povjerenje prepostavka

Obred saveza? (Post 15)

- Obred u Post 15,10.17:
- Rasječene životinje (v10.17)
- prijetnja ili žrtva?
usp. Jer 34,18s:
- “Kao tele koje su rasjekli
i prošli između..”
- = znak?
- Objava (v13-16):
  - najava egipatskog ropstva i Izlaska
- Uloga vatre u v17:
  - Primljena žrtva? (usp. 1 Kr 18)

Potvrda Saveza (Post 17)

- Rok u Post 17,**7.13.19** ברית עולם *b'erît 'olam*?
- “vječni savez” (usp. Post 9) – Božji govor
  - *Novo ime u 17,1.5:*
  - ’el šadaj Bog Svesilni (v1)
  - *Abram* → *Abraham* → אַבְרָהָם → אַבְרָהָם
  - U središtu *potomstvo* (v19):
- Izak
- Znak: obrezanje
  - v10–14 nalog, v23–27 izvršenje
  - – za koga? (**17,27**)
  - I stranci! – Bog za sve

